

Ramar för utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att avge yttrande över budgetpropositionen för år 2005 bl.a. om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2005, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna och om förslag till utgiftstak för staten för åren 2006 och 2007 med eventuella motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Arbetsmarknadsutskottet har beredningsansvaret för utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv. Utskottet kommenterar oppositionens förslag till ramar i respektive partimotion 2004/05:Fi231 (m), 2004/05:Fi232 (fp), 2004/05:Fi233 (kd) och 2004/05:Fi234 (c). *Centerpartiets* fördelning på anslagen inom ramarna finns angiven i kommittémotionerna 2004/05:A365 (c) och 2004/05:A366 (c).

Yttrandets struktur följer ordningen *Budgetproposition, Motioner, Arbetsmarknadsutskottets kommentarer och synpunkter* och *Avvikande meningar*. Avsnittet *Den ekonomiska politiken* behandlar övergripande frågor med bäring på både arbetsmarknad och arbetsliv. Avsnitten *Arbetsmarknad* och *Arbetsliv* behandlar frågor som kan avgränsas.

Utskottets överväganden

Budgetproposition

Den ekonomiska politiken

Regeringen framhåller att svensk ekonomi har utvecklats starkt under 2004. Statistik visar att BNP under första halvåret var 3,4 % högre än motsvarande period 2003. Samtidigt som den svenska ekonomin utvecklas gynnsamt förväntas det även vid utgången av 2005 betydande lediga resurser i ekonomin, särskilt på arbetsmarknaden. Förutsättningarna för en fortsatt hög BNP-tillväxt även efter 2005 anses därmed goda.

Regeringens prognoser bygger på information från Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet. Information fram till den 13 september har beaktats. I tabellen nedan sammanställs några nyckeltal.

Nyckeltal för 2005 inom det arbetsmarknadspolitiska området

(antaganden från den ekonomiska vårpropositionen 2004 inom parentes)

Öppen arbetslöshet, andel av arbetskraften	5,1 % (5,3)
Arbetsmarknadspolitiska program, andel av arbetskraften	2,5 % (2,1)
Antal sysselsatta, årlig förändring	0,8 % (0,5)
Timlön, årlig förändring	3,5 % (3,2)

Regeringen påpekar att en sund ekonomi i den kommunala sektorn är avgörande för välfärdens kärna: vården, skolan och omsorgen. Trots kommunala skattehöjningar motsvarande 4,5 miljarder kronor och en blygsam konsumtionsutveckling väntas kommunsektorn uppvisa ett negativt resultat 2004. Kommande år prognostiseras den kommunala sektorn uppvisa överskott, bland annat till följd av en god inkomstutveckling. Skatter och statsbidrag förväntas öka med drygt 30 miljarder kronor 2005, varav 14 500 miljoner kronor utgörs av ökade statsbidrag.

Med nära anknytning till arbetsmarknadspolitiken finns ett tillfälligt sysselsättningsstöd som lämnas genom en skattekreditering till kommuner och landsting sedan 2002. I den tilläggsbudget som regeringen lämnar till riksdagen i samband med budgetpropositionen föreslår regeringen att detta stöd ökas med 1 500 miljoner kronor till 4 900 miljoner kronor.

Arbetsmarknad

Efterfrågan på arbetskraft är fortsatt svag. Det tar tid innan en förbättrad konjunktur slår igenom på arbetsmarknaden. Dessutom har produktiviteten och medelarbetstiden per sysselsatt ökat samtidigt som sjukfrånvaron minskat. Denna positiva utveckling leder till att förbättringen på arbetsmarknaden fördröjs eftersom behovet att nyanställa minskar.

Den internationella lågkonjunkturen har medverkat till att målet om 80 % reguljär sysselsättning i åldrarna 20 till 64 år inte nås 2004. Den reguljära sysselsättningsgraden väntas uppgå till 77,0 % 2005. Sysselsättningsmålet ligger dock fast och skjuts på framtiden. Sysselsättningsgraden beräknas stiga och uppgå till 77,4 % 2007 enligt regeringens basscenario. Ett ökat utbud av arbetskraft tillsammans med den svaga sysselsättningstillväxten har medfört att den öppna arbetslösheten har fortsatt att stiga under första halvåret 2004. Under hösten väntas antalet deltagare i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program öka, vilket medför lägre öppen arbetslöshet. Regeringen betonar att den öppna arbetslösheten ska pressas tillbaka ned mot 4 %. En fortsatt hög ambitionsnivå för arbetsmarknadspolitiken nästa år samtidigt som sysselsättningen ökar innebär enligt regeringen att arbetslösheten fortsätter att minska under 2005.

Målet för den ekonomiska politiken är uthållig tillväxt och full sysselsättning. 80 % sysselsättning och 4 % öppen arbetslöshet är etappmål på vägen mot full sysselsättning. I budgetpropositionen under utgiftsområde 13 anger regeringen att målet för arbetsmarknadspolitiken är att den ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad. Detta mål ska nås genom tre verksamhetsområden.

- Förmedlingsverksamhet.
- Programverksamhet.
- Verksamhetstillsyn och uppföljning.

I budgetpropositionens finansplan anges politikens inriktning i sex punkter.

- Minskad arbetslöshet genom kortare arbetslöshetstider och genom arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring.
- Aktivering och rehabilitering av personer med nedsatt arbetsförmåga.
- Bättre integration på arbetsmarknaden.
- Effektivare utbildning genom att genomströmningen i högskolan ska öka.
- Fler äldre i jobb.
- Minskat behov av socialbidrag.

I budgetpropositionen för 2004 föreslog regeringen att riksdagen skulle tilldela utgiftsområde 13 en ram på 61 989 miljoner kronor. I tilläggsbudget 1 i samband med den ekonomiska vårpropositionen föreslog regeringen att

ramen skulle ökas med 7 366 miljoner kronor. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag och därmed har utgiftsområdet tilldelats 69 355 miljoner kronor 2004. Ramen föreslås nu minska med 42 miljoner kronor 2005 till 69 313 miljoner kronor. Förändringen förklaras i huvudsak med att utgifterna för arbetsmarknadspolitiska program ökar medan utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen minskar.

För att finansiera höjningen av ramen i förhållande till budgetpropositionen 2004 föreslår regeringen en omfördelning inom socialförsäkringsavgifterna. Arbetsmarknadsavgiften höjs med 0,75 procentenheter från 3,70 % till 4,45 %. Sjukförsäkringsavgiften sänks med 0,69 procentenheter från 11,08 % till 10,39 %. Den allmänna löneavgiften sänks med 0,06 procentenheter från 3,13 % till 3,07 %. Därmed blir det totala uttaget av socialförsäkringsavgifter oförändrat.

Arbetsliv

Arbetslivspolitikerna har en central roll för att så många som möjligt ska kunna och vilja delta i arbetslivet. Den svenska välfärdsmodellen är mycket känslig för hur många i befolkningen som arbetar, hur mycket de arbetar samt hur många som behöver stöd från välfärdssystemen. Mot denna bakgrund framhåller regeringen att det är oroande att den förvärvsaktiva tiden i livet minskar. Allt fler äldre lämnar arbetsmarknaden i förtid samtidigt som ungdomar studerar allt längre. I början av 1990-talet var 80 % av ungdomarna i åldern 20 – 24 år sysselsatta. I dag är motsvarande siffra 60 %. Åldersgruppen 60 – 64 år växer fort. Sysselsättningen i denna åldersgrupp är endast 57 %, 20 procentenheter lägre än genomsnittet för alla i förvärvsaktiv ålder.

Sammantaget innebär detta att den årliga arbetstiden per person och livsarbets tiden sjunker påtagligt. Mellan 1970 och 2003 har arbetstiden minskat från i genomsnitt 855 till 755 timmar per person och år, det vill säga med 12 %. Den del av livet som i genomsnitt används till förvärvsarbete har under samma tid sjunkit från ca 10 till 8 %, dvs. med närmare 20 %, trots en ökning av kvinnornas förvärvsarbete.

En väl fungerande lönebildning är av avgörande betydelse för en god samhällsekonomisk utveckling. De senaste årens utveckling visar att ett ökat ansvarstagande av arbetsmarknadens parter leder till rimliga nominella löneökningar som i sin tur skapar gynnsamma förutsättningar för en god reallöneutveckling. Den nominella löneökningstakten har sedan slutet av 1990-talet varit ungefär hälften så hög som på 1980-talet, samtidigt som reallöneutvecklingen varit betydligt bättre enligt regeringens bedömning.

Motioner

Den ekonomiska politiken

Moderaterna menar att svensk ekonomi är tudelad. Bruttonationalprodukten växer på grund av förbättrad produktivitet, men den inhemska efterfrågan är inte nog stark för att bidra till ökad sysselsättning. *Folkpartiet* framhåller att en miljon människor i åldersgruppen 20 – 64 år inte går till ett arbete på grund av att de är sjukskrivna, förtidspensionerade eller arbetslösa. *Kristdemokraterna* anser att det ska införas ett nytt mål för den ekonomiska politiken och för arbetsmarknadspolitiken: antal arbetade timmar. *Centerpartiet* påtalar betydelsen av den demografiska utvecklingen för framtidens möjligheter till välbstånd.

Arbetsmarknad

Oppositionen föreslår besparingar på utgiftsområde 13 på mellan 15 % och 30 % av det belopp regeringen föreslår. *Moderaterna* föreslår den minsta besparingen, *Centerpartiet* den största. Största besparingarna görs genomgående på anslag 22:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd.

Regeringens och oppositionens förslag till ram för utgiftsområde 13 de kommande tre åren framgår av nedanstående tabell.

Utgiftsområde 13, regeringens förslag och förändringar föreslagna av oppositionen

miljoner kronor

År	regeringen	m	fp	kd	c
2005	69 313	-10 754	-17 900	-11 445	-19 010
2006	66 464	-10 035	-17 600	-12 845	-18 460
2007	62 432	-10 035	-18 200	-13 385	-18 460

Moderaterna föreslår att besparingar genomförs genom att ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen sänks till 75 % med ett tak på 671 kr per dag de första 100 dagarna. Därefter blir ersättningen 65 % med ett tak på 582 kr per dag under ytterligare 200 dagar. Ingen förlängning utöver 300 dagar blir möjlig. Den bortre gränsen anges dock inte innebära någon ytterligare besparing eftersom alla arbetslösa ska omfattas av en ny typ av aktivitetsgaranti med en ersättningsnivå något under 65 %. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder måste vara effektiva. En ny beräkningsgrund för inkomsten och en högre egenfinansiering av arbetslöshetsförsäkringen införs. Ett tak ska säkerställa att kategorier med hög arbetslöshet inte drabbas orimligt hårt. Satsningar görs på handikappade. Friåret avvisas.

Folkpartiet föreslår att ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen sänks till 70 % efter 300 dagars arbetslöshet. Ytterligare en sänkning till en ej inkomstrelaterad nivå görs efter 600 dagar. Största besparingen på utgiftsområdet åstadkoms genom en växling mellan lägre inkomstskatt och högre egenfinansiering. Den enskilde ska betala 35 % av kostnaden och kompenseras genom inkomstskattesänkningar. Antalet platser i arbetsmarknadspolitiska program minskar med 26 000. Nya typer av subventionerade anställningar, instegsjobb och jobbgaranti införs. Satsningar på handikappade görs genom fler lönebidrag. Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) avvecklas på sikt. Friåret avisas.

Kristdemokraterna föreslår en allmän och obligatorisk arbetslöshetsförsäkring där egenfinansieringsgraden är 33 %. Den enskilde ska kompenseras genom sänkt inkomstskatt. Ersättningsnivån blir inkomstrelaterad, 80 %. Beräkningen av ersättningsgrundande inkomst ska göras på ett nytt sätt i enlighet med det som föreslås av *Kristdemokraterna* för sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Detta anger man skall leda till en besparing. AMS vill man avveckla på sikt. Man avvisar nya medel till friåret. Det föreslås genomföras inom ramen för arbetsmarknadspolitiken och riktas uteslutande mot långtidsarbetslösa.

Centerpartiet föreslår en sänkning av ersättningsnivån till 70 % för dem utan försörjningsbörda. Egenfinansieringen ökas till 33 % av arbetslöshetsförsäkringens kostnad. Beräkningen av ersättningsgrundande inkomst görs om för att spegla det man kallar historisk inkomst. Man föreslår en handikappsatsning genom fler lönebidragsplatser och höjning av lönebidragens tak. Antalet platser i arbetsmarknadspolitiska program vill man minska. AMS avvecklas på sikt. Friåret avvisas.

Arbetsliv

Folkpartiet, *Kristdemokraterna* och *Centerpartiet* föreslår besparingar på ca 20 % på den av regeringen föreslagna ramen för utgiftsområde 14. *Moderaternas* föreslagna besparing är mindre än 5 %. Gemensamt för oppositionen är att besparingarna främst görs genom minskning av förvaltningsanslag på utgiftsområdets myndigheter. Flera partier föreslår avveckling av Arbetslivsinstitutet på ett par års sikt.

Regeringens och oppositionens förslag för ramen för utgiftsområde 14 de kommande tre åren framgår av nedanstående tabell.

Utgiftsområde 14, regeringens förslag och förändringar föreslagna av oppositionen*miljoner kronor*

År	regeringen	m	fp	kd	c
2005	1 194	-36	-285	-253	-280
2006	1 202	-33	-385	-309	-290
2007	1 172	-33	-456	-520	-250

Moderaterna föreslår en annan myndighetsstruktur än regeringen. Jämställdhetsombudsmannen, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Handikappombudsmannen vill man slå samman till en myndighet.

Folkpartiet föreslår att ett sparbeting läggs på Arbetsmiljöverket. Anslaget för särskilda utbildningsinsatser tas bort. Ett sparbeting läggs på Arbetslivsinstitutet. På sikt vill man att myndigheten läggs ned. Medel för motsvarande forskning vill man föra över till universitet, forskningsråd och stiftelser. Försöksverksamheten med arbetstidsförkortning avvecklas.

Kristdemokraterna anser att det finns rationaliseringspotential att ta ut efter sammanslagningen av Arbetsarkivstyrelsen och yrkesinspektionerna. Arbetslivsinstitutet bör avvecklas på tre års sikt. Man menar att forskningen kan bedrivas på Arbetsmiljöverket, universitet och högskolor. Bidraget till särskilda utbildningsinsatser slopas.

Centerpartiet vill se en mer decentraliserad forskningsstruktur. En del av det forskningsarbete som görs vid Arbetslivsinstitutet bör flyttas ut till universitet och högskolor.

Arbetsmarknadsutskottets kommentarer och synpunkter

Den ekonomiska politiken

Utskottet konstaterar att bred enighet råder beträffande den stora betydelsen för tillväxten av ökad sysselsättning och fler arbetade timmar. Frågan lyfts fram som en av de mest centrala i regeringens budgetproposition såväl som i alla partiers ekonomiska motioner.

Utskottet vill påpeka att det inte räcker bara med BNP-tillväxt för att den gemensamma välfärdens finansiering ska säkerställas. Bilden är inte entydig men det finns tecken på att delar av ekonomins utveckling går mot något som kan kallas jobblös tillväxt. Inom exempelvis processindustrin innebär en investering nu regelmässigt ökad produktion men färre arbetstillfällen. Förbättrad finansiering av den gemensamma välfärden fordrar en ökad sys-

selsättning som också motsvaras av ett ökande antal arbetade timmar. Utskottet ser därför med tillfredsställelse på att regeringen betonar att målet med 80 % sysselsättning står fast.

Regeringen konstaterar i budgetpropositionen att sysselsättningsmålet inte har nåtts. Regeringens analyser tyder också på att målet inte heller ligger inom omedelbart räckhåll. I regeringens framskrivningar av ekonomin nås målet endast i högtillväxtscenariot och då först 2007. Utskottet vill betona att detta är mycket oroande. Det är utskottets mening att det är angeläget att sysselsättningsmålet nås.

Konjunkturen har förbättrats men arbetsgivare väntar ännu med att anställa. Enligt AMS siffror för september syns ännu ingen tydlig ökning av efterfrågan på arbetskraft. I september anmälades 25 000 nya platser till landets arbetsförmedlingar. Detta är 2 000 färre än i september förra året. Enligt AMS beror detta delvis på osäkerheten om hur ekonomin i kommuner och landsting utvecklas. Även om man ser ett stort personalbehov inom tre till fem år så har kommuner och landsting inte möjlighet att nyanställa för närvarande. Detta sammantaget gör att regeringen räknar med att antalet programplatser måste hållas på i stort sett samma nivå under 2005 som under hösten 2004.

Under 2004 tvingades regeringen i tilläggsbudget begära 7 366 miljoner kronor utöver de medel som föreslogs i budgetpropositionen för 2004. Eftersom nivån på programplatser bedöms behöva ligga på ungefär samma nivå 2005 föreslår regeringen en ökning av arbetsmarknadsavgiften finansierad med en motsvarande sänkning av främst sjukförsäkringsavgiften. Utskottet noterar att denna finansiering förutsätter att kostnaderna för sjukfrånvaro fortsätter minska enligt de bedömningar regeringen gör i budgetpropositionen.

Arbetsmarknadspolitiken står på en etablerad grund som en del av den ekonomiska politiken. Detta gör det viktigt att dess roll som en del i ett större system är preciserad. Utskottet vill påpeka att även om förbättringar gjorts de senaste åren så återstår arbete med att tydligare presentera mål och resultat. Politikens inriktning som den är beskriven i finansplanen och den målhierarki som beskrivs under utgiftsområde 13 är olika. Detta försvårar avgränsning av ansvar, uppdelning mellan mål och medel samt uppföljning.

Arbetsmarknad

De stora besparingarna görs i oppositionens förslag genom förändringar i finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet. I stora drag är de bärande idéerna sänkta ersättningsnivåer, ökad egenfinansiering och nya modeller för att räkna fram den inkomst som ersättningen skall baseras på. Graden av precisering varierar mellan förslagen, men de måste betraktas som skisser snarare än färdiga alternativ till dagens system. Trots

att oppositionens förslag har många gemensamma drag, exempelvis egenfinansieringsgraden, varierar uppgiven besparingseffekt mellan förslagen med 8 miljarder kronor eller 12 % av anslagets storlek. Denna stora skillnad kan bara delvis förklaras med information som ges i motionerna. Några partier preciserar inte om det avser en egenfinansieringsgrad i varje arbetslöshetskassa för sig eller om det avser en egenfinansieringsgrad i hela systemet. Skillnaden mellan alternativen är dramatisk på individnivå. Vidare är de olika modellerna för att beräkna ersättningsgrundande inkomst vagt beskrivna. Gemensamt för modellerna är dock att de ger en lägre ersättningsgrundande inkomst än dagens system.

Utskottet har tidigare i samband med yttranden till finansutskottet diskuterat olika alternativ till finansiering av arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd. Utskottet ställer sig lika kritiskt till de nu framförda förslagen som till tidigare förslag.

- Förslagen utgör inte praktiskt tillämpbara alternativ till dagens system.
- Om den enskilde kompenseras genom sänkt inkomstskatt kommer statsbudgetens minskade utgifter att bytas ut mot minskade intäkter. Därmed kommer ett möjligt utrymme för reformer att begränsas.
- Grupper med liten risk för arbetslöshet kommer att avstå från försäkring för att de anser sig inte behöva den.
- Ekonomiskt svaga grupper kommer att avstå från försäkringen för att de inte anser sig ha råd.
- Om försäkringen är obligatorisk kan den mycket väl komma att ses som en skatt och ingen skillnad kommer att upplevas mot dagens system.

Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet föreslår stora minskningar av antalet platser i arbetsmarknadspolitiska program. Utskottet vill påpeka att det finns forskning från exempelvis Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) som tyder på att program har betydelsefulla effekter på arbetsmarknaden. En av dessa är att på lång sikt öka arbetskraftsutbudet. Människor stannar kvar i arbetskraften även under längre tider av arbetslöshet. Arbetskraft finns då att tillgå när konjunkturen vänder. På så sätt klarades högkonjunkturen 1997 och kommande år av utan lönedriven inflation. Detta är ett av de viktigaste motiven att bedriva aktiv arbetsmarknadspolitik. I nuvarande läge i konjunkturcykeln vore det enligt utskottets mening oklokt att minska antalet programplatser. Förslag med denna inriktning avvisas av utskottet.

Enligt AMS statistik har den öppna arbetslösheten sjunkit de senaste månaderna, i huvudsak beroende på att fler beretts plats i arbetsmarknadspolitiska program. 5,0 % av arbetskraften eller 224 000 personer var öppet

arbetslösa i september. 2,7 % av arbetskraften eller 121 000 personer deltog i september i program. Detta är 39 000 fler än för ett år sedan och den högsta septembersiffran sedan 1999.

Utskottet noterar att regeringens insatser gentemot svaga grupper har givit resultat. Antalet långtidsarbetslösa var enligt AMS 51 000 personer i september, 3 000 färre än i september 2003. Utskottet ser med tillfredsställelse på att Arbetsmarknadsverket (AMV) har lyckats väl med att uppnå målet om halvering av långtidsarbetslösheten bland ungdomar. 2 500 ungdomar var långtidsarbetslösa i september 2004 jämfört med 8 000 i september 2003.

Regeringen har i enlighet med riksdagens beslut genomfört en kraftfull satsning på arbetsmarknadspolitiken under 2004. 7 366 miljoner kronor tillfördes utgiftsområde 13 i tilläggsbudget 1 under våren. Utskottet ser med tillfredsställelse på att regeringen föreslår att satsningen på arbetsmarknadspolitiken skall fortsätta under 2005. Satsningen ligger också i linje med utskottets ställningstagande i fjolårets betänkande med anledning av budgetpropositionen. Regeringens förslag innebär att man planerar att på ett konsekvent sätt driva en aktiv arbetsmarknadspolitik även under det kommande året. De som nyligen blivit arbetslösa kommer att ges möjligheter att utveckla sin kompetens. De som varit arbetslösa länge kommer att ha tillgång till motivationshöjande insatser för att inte lämna arbetskraften. Utskottet anser att detta är en riktig politik.

Sammanfattningsvis anser utskottet att regeringens förslag om ramen för utgiftsområde 13 Arbetsmarknad ska godtas.

Arbetsliv

Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet har föreslagit stora nedskärningar av myndigheternas förvaltningsanslag på arbetslivsområdet. Utskottet anser att de myndigheter som skulle beröras av nedskärningar och nedläggningar utgör en del av förklaringen till att Sverige vid internationella jämförelser har låga siffror för de klassiska kroppsliga arbetsskadorna. Omställning pågår för att hantera de ökande psykosociala arbetsmiljöproblemen. Det finns all anledning att tro att myndigheterna kommer att spela en stor roll även i detta arbete. Utskottet avvisar därför förslag till drastiska besparingar och nedläggningar.

Moderaterna föreslår att fyra ombudsmän mot diskriminering slås ihop till en myndighet. Som utskottet tidigare framhållit arbetar en parlamentarisk kommitté (dir. 2002:11) som ska utreda hur den svenska diskrimineringslagstiftningen ska se ut i fråga om diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Resultat kommer att presenteras under hösten 2005. Utskottet vill inte föregripa utredningens resultat och avvisar därför förslaget.

Inom arbetslivsområdet har arbetsmarknadens parter huvudrollerna. Politiken sätter upp ett ramverk. Detta gör att det är svårt att göra omedelbara kopplingar mellan förd politik och utfall. Inom arbetslivspolitikens tre verksamhetsområden är det förhållandevis oproblematiskt att redovisa resultatindikatorer för två; arbetsmiljö och lönebildning. För det tredje verksamhetsområdet arbetsrätt har en undersökning initierad av regeringen visat att det är svårt att på ett meningsfullt sätt redovisa en heltäckande uppsättning resultatindikatorer. Mot denna bakgrund anser utskottet att den redovisning i form av resultatindikatorer som regeringen presenterar för närvarande är tillräcklig.

Utskottet delar regeringens slutsats att lönebildningen sedan slutet av 1990-talet fungerar relativt väl. Löneökningarna ligger fortfarande något över, men närmar sig nivåerna inom euroområdet och USA. De i Sverige något högre löneökningarna har kunnat kompenseras genom en produktivitetsutveckling som legat över konkurrentländernas. Utskottet menar dock att det är orealistiskt att svensk produktivitet ständigt ska utvecklas bättre än den gör i jämförbara länder. Därför är det viktigt att arbetsmarknadens parter tar ett fortsatt stort ansvar för att löneökningarna ligger på en nivå som inte urholkar svensk konkurrenskraft på lång sikt.

Sammanfattningsvis anser utskottet att regeringens förslag om ramen för utgiftsområde 14 Arbetsliv ska godtas.

Stockholm den 21 oktober 2004

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anders Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Karlsson (s), Margareta Andersson (c), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Christer Skoog (s), Sonja Fransson (s), Stefan Attefall (kd), Camilla Sköld Jansson (v), Cinnika Beiming (s), Patrik Norinder (m), Lars Lilja (s), Carl B Hamilton (fp), Ann-Marie Fagerström (s), Henrik Westman (m), Britta Lejon (s), Ulf Holm (mp) och Luciano Astudillo (s).

Avvikande meningar

1. Utvecklingen på arbetsmarknaden m.m. (m, fp, kd, c)

av Margareta Andersson (c), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Stefan Attefall (kd), Patrik Norinder (m), Carl B Hamilton (fp) och Henrik Westman (m) som anför följande.

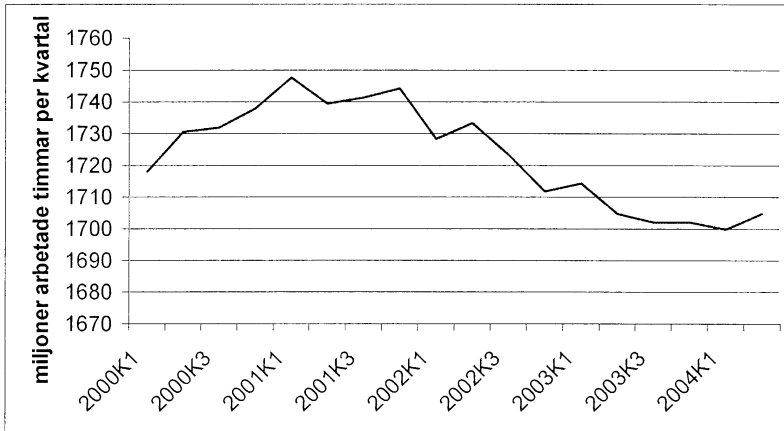
En central punkt i svensk politik sedan demokratin infördes har varit frågor kring sysselsättningen, arbetslösheten och arbetsmarknadspolitiken. Trots en hygglig allmänekonomisk utveckling i Sverige under senare år har vänsterkartellen s, v och mp misslyckats på detta centrala politikområde. Efter det att Socialdemokraterna nu i mer än tio år suttit vid makten är det arbetstid motsvarande mer än en miljon personer i arbetsför ålder som under en normal arbetsdag inte utförs på grund av sjukskrivning, förtidspensioneringar eller arbetslöshet. Något trendbrott, eller trovärdiga motåtgärder, syns inte till.

Ett lands välbstånd kan som bekant bara ökas genom mer arbete och ett effektivare arbete. Sedan länge bryter Socialdemokraterna och dess samarbetspartier mot denna grundläggande regel; arbetslinjen. Ju mer arbete som utförs i Sverige, desto mer resurser skapas för både privat konsumtion och offentligt finansierad välfärd.

När arbetsmarknadsfrågor diskuteras ska man lägga märke till att Sverige är, jämfört med många länder, just nu gynnat av demografin. Nästan 60 % av vår befolkning befinner sig i arbetsför ålder mellan 20 och 64 år. Men det är bara knappt 40 % av befolkningen som arbetar. I början av 1990-talet arbetade befolkningen i arbetsför ålder mellan 24 och 25 timmar i veckan i genomsnitt. År 2003 hade den genomsnittliga arbetsveckan minskat till 22 timmar. Figuren visar utvecklingen av antalet arbetade timmar under de senaste åren.

Arbetade timmar per kvartal 2000 – 2004

Källa: SCB, nationalräkenskaperna

Efter tio år med Socialdemokraterna vid makten kan vi konstatera att inga av de mål som sattes upp har uppnåtts. Regeringen har nu erkänt att man misslyckats med att nå sitt mål att 80 % av befolkningen mellan 20 och 64 år ska vara reguljärt sysselsatt 2004. Enligt SCB:s officiella statistik är den reguljära sysselsättningsgraden i åldersgruppen 20 till 64 år 77,0 % 2004, vilket betyder att regeringens mål underskrids med cirka 158 000 personer. Enligt KI:s beräkningar väntas sysselsättningen minska ytterligare under 2005. Målet om 4 % öppen arbetslöshet har också i praktiken övergetts. I augusti 2004 var antalet öppet arbetslösa 248 000 personer eller 5,5 % av arbetskraften. Ohälsomålet (halverat antal dagar med sjukpenning till år 2008 samtidigt som antalet nybeviljade aktivitets- och sjukersättningar i snitt åren 2003 – 2007 ska vara lägre än 2002) kommer inte heller att nås. De totala kostnaderna för sjukpenning samt sjuk- och aktivitetsersättning fortsätter att öka. Målet om halverat antal socialbidragstagare fram till 2004 uppfylls inte heller. För att uppnå målet krävs en ytterligare minskning med minst 20 000 bidragsmottagare, i form av helårsekvivalenter. Den vikande sysselsättningen kommer inte att underlätta att målet nås.

Runt om i vårt land undrar många vad som har hänt med Sverige. Samtidigt som regeringen säger att det går bra, är bristerna i det svenska välfärdssamhället uppenbara för många. Inom arbetsmarknadspolitiken är det särskilt tydligt att Sverige behöver ny politik och ett nytt ledarskap. Våra partier är fast beslutna att vara ett sådant alternativ till den sittande vänstertkartellen att väljarna 2006 röstar fram ett regimskifte.

Målet för vår samverkan, som nu går in i ett nytt och fördjupat skede, ”Allians för Sverige”, är att med respekt för de ingående partiernas särarter skapa en politik som leder till högre sysselsättning och som är trovärdig för väljarna.

Vi vill i detta sammanhang speciellt lyfta fram tre viktiga exempel på felaktig politik som förs av regeringen och dess samarbetspartier:

- antalet arbetade timmar är för lågt i vårt land
- den ineffektiva myndighetsstrukturen inom arbetsmarknadspolitiken
- det havererade individuella kompetenssparandet

Om antalet arbetade timmar

Enligt bl. a. SCB:s Arbetskraftsundersökning för andra kvartalet 2004 är det för närvarande drygt 800 000 helårsarbetskrafter som uteblir i Sverige på grund av sjukskrivning samt aktivitets- och sjukersättning (förtidspension). Därtill ska läggas de ca 250 000 öppet arbetslösa, de drygt 100 000 som deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt de drygt 270 000 undersysselsatta personer som uppger att de vill arbeta mer men inte kan av arbetsmarknadsskäl.

Den skenande sjukfrånvaron avspeglar också att endast ca 70 % av befolkningen i åldern 20 – 64 år faktiskt befinner sig *i arbete*, medan ca 8 % i samma grupp är frånvarande på grund av sjukdom. Som sysselsatt räknas i den officiella statistiken både den som faktiskt arbetar och den som är tillfälligt frånvarande från arbetet.

Det är sammantaget fråga om extremt stora resurser som går förlorade. Det medför också förlorad självkänsla för de arbetslösa, undersysselsatta och/eller latent arbetssökande. Därtill kommer den allvarliga samhällsekonomiska effekt som uppstår när arbetskraft motsvarande ca 800 000 personer går förlorad på grund av sjukskrivning eller förtidspension. Detta skapar en brist på arbetskraft – massarbetslösheten till trots. Härigenom försvåras möjligheterna att bemästra den svenska löneinflationen. Den ligger redan trendmässigt ca 1 procentenhet över löneutvecklingen i våra viktigaste konkurrentländer. Om Riksbanken till följd av löneinflationen tvingas höja räntan bidrar det till att hämma eller till och med kväva en eventuell konjunkturförbättring i sin linda.

Mot bakgrund av de för få arbetade timmarna är det märkligt att regeringen fr.o.m. 2005 satsar 1 550 miljoner kronor på att göra ytterligare 12 000 svenskar till bidragstagare under ett år. Försök med s.k. friår har pågått i tolv kommuner sedan 2002 och har enligt utvärderingarna misslyckats. De friårslediga har i huvudsak använt tiden till en förlängd semester och vikarierna har i huvudsak varit personer som redan hade en fast förankring på arbetsmarknaden eller t.o.m på den arbetsplats där de blev

vikarier. I stället för att avsluta friårsförsöket den 31 december 2004 som ursprungligen var tänkt väljer regeringen att utvidga och permanenta satsningen. Mot denna bakgrund anser vi att utvidgning och permanentning av friåret är en orimlig reform.

Om den ineffektiva myndighetsstrukturen

Omkring 10 000 personer arbetar inom AMV, dvs. på Arbetsmarknadsstyrelsen, länsarbetsnämnder och arbetsförmedlingar. Förvaltningsanslaget för AMV föreslås av regeringen 2005 uppgå till 4 800 miljoner kronor.

Dessa medel används inte effektivt. Rapport efter rapport visar att de arbetsmarknadspolitiska program som AMV driver inte leder till minskad arbetslöshet eller ökad sysselsättning. Allt för ofta rör det sig om kurser av låg kvalitet i allmänna ämnen i stället för genuin kompetenshövning.

Det finns därför starka motiv för en grundlig översyn av AMV:s totala organisation. En sådan översyn bör leda till en ny organisation som bättre förmår vara ett instrument och stöd för de förändringar vi översiktligt redovisat.

Det viktiga är att den ansvariga myndigheten blir mer effektiv och tydligare målstyrd jämfört med dagens AMV. Den internationella forskningen, liksom vår nationella utvärderingsverksamhet vid främst Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU), betonar en effektivare förmedlingsverksamhet som närmast avgörande för framgång i arbetsmarknadspolitiken och underkänner den traditionella uppdelningen av verksamheten i "passiva" och "aktiva" åtgärder. Det krävs sålunda nytänkande, baserat på dessa kunskapskällor, som måste få större påverkan på den framtida politiken än i dag. När detta väl är sagt, och återspeglas i beslut, bör myndigheten få större möjligheter att inom ramen för riksdagsbeslut och regleringsbrev själv bedöma hur resurserna bäst ska fördelas t.ex. mellan förmedlingsverksamhet, utbildningsåtgärder och lönekostnadssubventioner.

Vi föreslår att myndigheten regelbundet ska redovisa hur sammansättningen av fattade beslut främjar uppsatta mål för verksamheten. IFAU bör få en viktigare roll än i dagens system och dess rapporter bör få ett större genomslag.

Om det havererade individuella kompetenssparandet

I ett samhälle starkt präglad av förändringar och snabb kunskapsutveckling kommer det livslånga lärandet att bli allt viktigare. Det är rimligt att tro att just denna kontinuerliga utveckling av arbetstagarnas kunskaper och kompetens i allt högre grad kommer att vara den främsta nyckeln till inträde på framtidens arbetsmarknad. Detta livslånga lärande kommer med stor sannolikhet att vara den enskilt viktigaste faktorn för en rimlig trygghet på den

framtida arbetsmarknaden. Detta gäller både för att kunna få behålla sitt arbete i takt med att detta utvecklas och för att ha förutsättningar att byta arbetsplats och arbetsgivare om man av olika skäl skulle önska det. Detta senare innebär ett stort mått av frihet för den enskilde, vilket rimligtvis borde innebära större välbefinnande och trivsel. Troligen skulle detta också avsätta spår i lägre ohälsotal och därmed innebära såväl stora individuella välfärdsvinster som betydande samhällsekonomiska besparingar.

Kompetensutveckling är därför en fråga som har strategisk betydelse för varje individ och för hela samhället. Trots detta har regeringen misskött frågan under ett antal år. Nödvändiga och utlovade reformer har gång på gång skjutits på framtiden. Till sist kom en proposition den 11 april 2002 från regeringen, en halvmesyr. Den innehöll inga lagförslag om kompetensutveckling utan endast knapphändiga riktlinjer. Ett komplett förslag utlovades till hösten 2002 för att systemet skulle kunna träda i kraft den 1 juli 2003. Men någon sådan proposition kom aldrig.

Det var inte bara den borgerliga oppositionen som kritiserade propositionen från 2002 som ett slarvigt verk och en halvmesyr. Lagrådet framförde skarp kritik. "Lagrådet riktar stark kritik mot metoden att dela upp en och samma lagreform i två separata lagstiftningsärenden och menar att samtliga lagbestämmelser bör granskas och bli föremål för riksdagens beslut i ett sammanhang."

Det framgår nu av budgetpropositionen att förslaget är skrotat. Detta utgör ett uppseendeväckande löftesbrott och svek. Regeringen och samarbetspartiernas hantering av denna fråga förtjänar stark kritik. Det är vår gemensamma uppfattning att regeringen och dess samarbetspartier visar bristande respekt för demokratin genom sin hantering av frågan om ett individuellt kompetenssparande.

Det är rimligt att regeringen och samarbetspartierna infriar sina löften och att regeringen återkommer till riksdagen med ett nytt förslag. Systemet bör bygga på en möjlighet för fysiska personer att med skattemässig verkan göra insättningar på individuella kompetenssparkonton. Det bör inte bara gälla för anställda, utan det är också viktigt att egenföretagare ges möjlighet att kompetensspara. Avkastningen på sparandet bör inte beskattas som kapitalinkomst, som regeringen tidigare har föreslagit. I stället bör den skattemässigt kunna likställas med vad som gäller för det individuella pensionssparandet.

Avslutningsvis betonar vi att vår vision är ett Sverige som är öppet för förändringar men samtidigt präglas av sammanhållning och trygghet i förändringen. Våra partier står för delvis skilda traditioner, men vi förenas av gemensamma värderingar:

Arbetets värde ska återupprättas, det ska löna sig bättre att arbeta och fler ska ges möjlighet att försörja sig på eget arbete.

2. Ramar för utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv (m)

av Anders G Högmark (m), Patrik Norinder (m) och Henrik Westman (m) som anför följande.

Utgiftsområde 13

Vi moderater föreslår att ramen för utgiftsområde 13 anpassas nedåt i förhållande till regeringens förslag med 10 754 miljoner kronor för 2005, 10 035 miljoner kronor för 2006 och 10 035 miljoner kronor för 2007.

En väl fungerande arbetsmarknad och arbetsmarknadspolitik i vid mening är viktig för att säkerställa att de människor som drabbas av arbetslöshet snabbt ska återgå i arbete och inte fastna i ett långvarigt bidragsberoende. Ur ett mänskligt perspektiv är det utanförskap som många hamnar i när de står utanför arbetsmarknaden oförsvarligt. Det är både ett slöseri med samhällets resurser och en bristande respekt för människors värde att inte allas förmågor tas till vara.

Moderaterna vill skapa ett samhällsklimat som uppmuntrar arbete, kreativitet, skapande och kunskapssökande. På så sätt skapas nya arbetstillfällen och människor kan åter komma i arbete. Det ska finnas möjligheter för den enskilde individen att forma sin egen tillvaro och förbättra sin livssituation efter egen förmåga. Vi vill med vår politik skapa de förutsättningar som krävs för att arbetsmarknaden ska vara flexibel och svara mot de behov som enskilda individer och företag har. Under dessa förutsättningar kan produktionen och tillväxten bli högre samtidigt som inflationen hålls i schack.

Kvaliteten på de arbetsmarknadspolitiska insatserna måste påtagligt förbättras. ”Matchningen”, dvs. möten mellan de arbetssökande och potentiell arbetsgivare måste utvecklas och effektiviseras. Flera aktörer behövs på denna marknad för att säkerställa denna önskvärda utveckling. Genom dessa åtgärder skulle med stor sannolikhet människor snabbt komma in på arbetsmarknaden och då kunna försörja sig själva och genom att betala skatt bidra till nödvändiga gemensamma utgifter. Den allt mer oroande utvecklingen att allt färre försörjer allt fler skulle brytas, vilket är en förutsättning för att säkerställa ett framtida välstånd.

Vi föreslår att ersättningsnivån i arbetslöshetsersättningen sänks 5 procentenheter de första 100 dagarna och med ytterligare 10 procentenheter under de resterande 200 dagarna. Vi föreslår att den bortre parentesens tillåts verka. Detta får dock inga budgeteffekter eftersom vi föreslår att medlen används till att finansiera en ny typ av aktivitetsgaranti.

Vi avvisar också regeringens förslag om ytterligare 20 000 platser i åtgärder i nu aktuellt konjunkturläge. Dessa platser belastar statsbudgeten med 1,3 miljarder kronor, medan kostnaden är 1,8 miljarder kronor enligt budgetpropositionen. Differensen däremellan är 500 miljoner kronor, vilket utgörs av en skattekreditering hos kommunerna. Vi motsätter oss också på principiella grunder att arbetsmarknadspolitiska åtgärder kan ökas utan att detta belastar utgiftssidan. Genom att regeringen finansierar åtgärder med minskade intäkter kringgås på ett ej önskvärt sätt det av riksdagen beslutade budgettaket.

Utgiftsområde 14

Vi föreslår att ramen för utgiftsområde 14 anpassas nedåt i förhållande till regeringens förslag med 36 miljoner kronor för 2005, 33 miljoner kronor för 2006 och 33 miljoner kronor för 2007.

Vi föreslår en annan myndighetsstruktur än regeringen under utgiftsområde 14 som underlättar att föra en kraftfull och samlad politik mot all form av diskriminering i samhället. Vi förordar en enhetlig lagstiftning och samordning av rättsväsendets insatser inom diskrimineringsområdet. Jämställdhetsombudsmannen och Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning läggs samman med Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Handikappombudsmannen till en gemensam myndighet; Ombudsmannen mot diskriminering.

3. Ramar för utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv (fp)

av Tina Acketoft (fp) och Carl B Hamilton (fp) som anför följande.

Utgiftsområde 13

Folkpartiet föreslår att ramen för utgiftsområde 13 anpassas nedåt i förhållande till regeringens förslag med 17 900 miljoner kronor för 2005, 17 600 miljoner kronor för 2006 och 18 200 miljoner kronor för 2007. På annat håll i vårt budgetförslag (se tabell 8 i fp:s ekonomisk-politiska motion) finns ett motsvarande avdrag på inbetalad skatt krona för krona som håller den enskilde skadeslös. Fördelen med vår konstruktion, jämfört med regeringens, är att kostnaden syns för den enskilde samt att skattekillen mellan privat och offentlig kostnad minskar och därmed även den betydande samhällsekonomiska ineffektivitet som beskattningen medför.

Under Socialdemokraternas tid vid makten har sysselsättningsmålet, att 80 % av befolkningen i arbetsför ålder ska ha ett reguljärt arbete år 2004, inte uppfyllts. Detta är särskilt anmärkningsvärt med tanke på den starka konjunkturen i slutet av 1990-talet. Sedan dess har läget på arbetsmarknaden

blivit sämre. I dag är 77 % av den arbetsföra befolkningen sysselsatt, dvs. 170 000 personer färre än regeringens mål. Hela 350 000 personer är öppet arbetslösa eller i arbetsmarknadsåtgärder. Regeringen expanderar nu arbetsmarknadspolitikens åtgärder kraftigt i en uppåtgående konjunktur utan någon högre ambition, förefaller det, än att på så sätt söka maskera den öppna arbetslösheten, men inte att lösa de underliggande problemen på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsutbildningar, ungdomspraktik och andra åtgärder som prövats tidigare expanderar, trots att de dessvärre visat sig vara nästan helt verkningslösa i att hjälpa människor till arbete.

Folkpartiet föreslår högre anslag till insatser för arbetshandikappade.

Vi anslår medel till 30 000 instegsjobb för främst arbetslösa ungdomar.

Arbetslöshetsförsäkringen föreslår vi reformeras så att egenavgiften blir högre och de offentliga utgifterna lägre. Den enskilde kompenseras genom sänkt skatt krona för krona. Ersättningen vid arbetslöshet sänks efter 300 dagar och omvandlas, för dem som inte skulle erbjudas plats i fp:s jobb- och utvecklingsgaranti, till en fast ersättning efter 600 dagars arbetslöshet. Denna jobb- och utvecklingsgaranti är avsedd som en extra hjälp efter 600 dagar för att få fäste på arbetsmarknaden. De som erbjuds denna garanti, men väljer att inte utnyttja den, kan dock inte räkna med någon fortsatt ersättning från det offentliga. Vi förutser att personer med fp:s förslag om dels instegsjobb, dels en jobb- och utvecklingsgaranti inte bör hamna utanför arbetslivet, om de inte själva väljer så.

Utgiftsområde 14

Folkpartiet föreslår att ramen för utgiftsområde 14 anpassas nedåt i förhållande till regeringens förslag med 285 miljoner kronor för 2005, 385 miljoner kronor för 2006 och 456 miljoner kronor för 2007.

Vi föreslår att ett sparbeting läggs på Arbetsmiljöverket och på anslaget till särskilda utbildningsinsatser. Vi vill stryka anslaget till Arbetslivsinstitutet och föra över större delen av dess forskningsanslag till högkvalitativa forskningsmiljöer vid universiteten, och genom anslag från forskningsråd och forskningsstiftelser.

4. Ramar för utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv (kd)

av Stefan Attefall (kd) som anför följande.

Utgiftsområde 13

Vi kristdemokrater föreslår att ramen för utgiftsområde 13 anpassas nedåt i förhållande till regeringens förslag med 11 445 miljoner kronor för 2005, 12 845 miljoner kronor för 2006 och 13 385 miljoner kronor för 2007.

En viktig strukturreform för bl. a. en bättre lönebildning är ökad självfinansieringsgrad i en allmän och obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Arbetslöshetens kostnader synliggörs genom en högre avgift för arbetslöshetsförsäkringen. Den enskilde kompenseras genom sänkt inkomstskatt. Kristdemokraternas förslag innebär att anslaget till detta utgiftsområde kan minska kraftigt.

Det är vidare nödvändigt att förändra nuvarande regelverk för arbetslöshetsförsäkringen för att undanröja sådant som hindrar människor från att ta de jobb som ändå finns och erbjuds. I dag förlorar den arbetslöse i vissa lägen ekonomiskt, eller vinner väldigt lite, på att ta ett ledigt jobb jämfört med att uppbära arbetslöshetsersättning i kombination med övriga bidragssystem.

Vi föreslår vidare att ersättningen från arbetslöshetsförsäkringen, liksom när det gäller sjuk- och föräldraförsäkringen, i princip bör grunda sig på de inkomster man faktiskt haft och betalat avgifter på, inte på den inkomst man har när man blir arbetslös. Vi föreslår inga förändringar vad gäller golv och tak i arbetslöshetsförsäkringen.

Kristdemokraternas samlade förslag om ökade resurser för fler tjänster inom bl.a. vård, omsorg och skola samt företags- och tillväxtfrämjande åtgärder tillsammans med sänkt skatt för hushållstjänster beräknas också leda till att trycket på arbetslöshetsersättningen och de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna kan minska något.

Genom att släppa in fler aktörer på arbetsmarknadspolitikens område ökar mångfalden och valfriheten för arbetslösa. AMS avvecklas och en ny mindre myndighet inrättas. Med konkurrens ökar kvaliteten på arbetsmarknadsåtgärderna. Erfarenheterna från bl.a. Australien visar hur en sådan arbetsmarknadspolitik snabbare kan hjälpa de arbetslösa ut i arbetslivet och därmed sänka kostnaderna kraftigt.

Vi avvisar särskilda medel till friår. Denna åtgärd kan i begränsad form genomföras inom befintliga ramar och ska strikt inriktas på långtidsarbetslösa.

Utgiftsområde 14

Vi kristdemokrater föreslår att ramen för utgiftsområde 14 anpassas nedåt i förhållande till regeringens förslag med 253 miljoner kronor för 2005, 309 miljoner kronor för 2006 och 520 miljoner kronor för 2007.

Kristdemokraterna föreslår besparingar på Arbetsmiljöverket. Arbetslivsinstitutet bör avvecklas under en treårsperiod. Den väsentliga forskning som institutet bedriver bör kunna administreras och samordnas av Arbetsmiljöverket medan forskningen bedrivs på högskolor och andra institut. De bidrag till särskilda utbildningsinsatser som Arbetslivsinstitutet fördelar till arbetsmarknadens parter bör avskaffas från och med 2006. Vissa myndighetsbesparingar bör också kunna göras.

5. Ramar för utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv (c)

av Margareta Andersson (c) som anför följande.

Utgiftsområde 13

Centerpartiets politik utgår från människan och vars och ens ansvar för sig själv och andra. För Centerpartiet är det centralt att besluten fattas så nära människan som möjligt, det gäller inte minst i arbetsmarknadspolitik. Dagens arbetsmarknadspolitik ligger långt borta från den vision som Centerpartiet har. Det måste alltid löna sig att arbeta, och det behövs starkare drivkrafter för att få fler människor i arbete. Sverige behöver allt mindre av centralisering och allt mer av ett system där makt, beslut och resurser ligger nära de människor som berörs.

Det måste bli enklare för företag att anställa. Centerpartiet vill föra arbetsmarknadspolitik i rätt riktning så att vi får mindre av centraliserade beslut och mer av en individualiserad arbetsmarknadspolitik. Ett viktigt steg för att bryta centralstyrningen är bl. a. att länsarbetsnämnder, arbetsförmedlingar och ytterst den arbetssökande ges mer makt och möjlighet att påverka. Besluten och resurserna ska finnas där kunskapen om de lokala förhållandena finns.

Centerpartiet föreslår en satsning på lönebidrag på 500 miljoner kronor, vilket beräknas ge 5 000 fler arbetstillfällen. Vi föreslår att arbetsmarknadsutbildningar utan bevisad effekt dras in. Vi föreslår vidare att ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen blir 70 % för dem som ej har försörjningsbörda och 80 % för dem som har försörjningsbörda. Dessutom tillämpas en historisk beräkning av den inkomst som ligger till grund för arbetslöshetsförsäkringen samt en ökad egenfinansiering.

Vi centerpartister föreslår att ramen för utgiftsområde 13 anpassas nedåt i förhållande till regeringens förslag med 19 010 miljoner kronor för 2005, 18 460 miljoner kronor för 2006 och 18 460 miljoner kronor för 2007.

Utgiftsområde 14

Centerpartiet vill satsa på en decentraliserad arbetslivsforskning. Det är viktigt att bygga upp livskraftiga forskningsmiljöer runt om i landet. Därför bör en del av det forskningsarbete som i dag görs på Arbetslivsinstitutet finnas ute på landets universitet och högskolor. Vi sparar 280 miljoner kronor på anslaget 23:2 Arbetslivsinstitutet för att i stället använda medlen i andra forskningsmiljöer.